

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा (Written Examination)	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	अन्तर्वार्ता (Interview)	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Awareness & General Aptitude Test)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२५ प्रश्न × २ अङ्क	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)					२५ प्रश्न × २ अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ्क ४ प्रश्न × १० अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

पत्र / विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा लिइनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षरहरू (Capital letters): A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षरहरू (Small letters): a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोहीखण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

११. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
१२. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्नु पर्दछ ।
१३. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१४. यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
१५. पाठ्यक्रम लागू मिति : - २०७८/१०/२४

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I) :-
सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण तथा सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान

भाग (Part I) :
सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण
(General Awareness and General Aptitude Test)

खण्ड (Section - A) : (१५ प्रश्न× २ अङ्क = ३० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (General Awareness) (१६ अङ्क)
 - 1.1 नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरु
 - 1.2 नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
 - 1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
 - 1.4 जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
 - 1.5 मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु
 - 1.6 जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - 1.7 नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीहरु)
 - 1.8 संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्बन्धी जानकारी
 - 1.9 क्षेत्रीय संगठन (सार्क, बिमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्बन्धी जानकारी
 - 1.10 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरु
2. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management) (१४ अङ्क)
 - 2.1 कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
 - 2.1.1 कार्यालय (Office) : परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
 - 2.1.2 सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरु
 - 2.1.3 कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
 - 2.1.4 कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
 - 2.1.5 कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) : पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु
 - 2.1.6 अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
 - 2.2 निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरु
 - 2.2.1 निजामती सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरु
 - 2.2.2 कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
 - 2.2.3 कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरु
 - 2.3 सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - 2.4 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरु
 - 2.5 सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) : महत्व र आवश्यकता
 - 2.6 व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरण र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
 - 2.7 मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (Section - B) : (१० प्रश्न× २ अङ्क = २० अङ्क)

3. **सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)**
 - 3.1 **शाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Verbal Aptitude Test) :** यस परीक्षणमा शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ-डिकोडिङ, दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण (direction & distance sense test), तर्क विचार सम्बन्धी (logical reasoning), पंक्तिक्रम (ranking order) आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
 - 3.2 **संख्यात्मक अभिक्षमता परीक्षण (Numerical Aptitude Test) :** यस परीक्षणमा अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ, मेट्रिक्स, अंकगणितीय तर्क /क्रिया सम्बन्धी, प्रतिशत, भिन्न, अनुपात, औसत, समय र काम, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
 - 3.3 **अशाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Non-Verbal/Abstract Aptitude Test) :** यस परीक्षणमा अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरूको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
 - 3.4 **रजु गर्ने (Verification test) र फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test):** रजु गर्ने (Verification test) परीक्षणमा तथ्यांक, संख्या वा शाब्दिक सूचनालाई जाँच गर्ने वा त्रुटी पत्ता लगाउने अथवा समानता वा भिन्नता पत्ता लगाउने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन । फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test) मा शाब्दिक र संख्यात्मक फाइलिङ वस्तु वा प्रक्रियालाई वर्णमालाक्रम, संख्यात्मकक्रम वा कालक्रम अनुसार समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन ।
 - 3.5 **निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) र विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test):** निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) परीक्षणमा दिइएको लिखित निर्देशनलाई हुबहु अनुसरण गरी समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन । विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test) मा शाब्दिक वा संख्यात्मक वा अशाब्दिक (चित्रात्मक) किसिमका विश्लेषणात्मक तार्किकता सम्बन्धी प्रश्नहरू समावेश हुनेछन ।

भाग (Part II) :-

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - Knowledge)

(२५ प्रश्न× २ अङ्क = ५० अङ्क)

1. **Basics of Anesthesia**
 - 1.1 Definition and types of anesthesia
 - 1.2 Importance and uses of anesthesia
2. **Anaesthesia Machines**
 - 2.1 Basic principles
 - 2.2 Major parts of the machine
 - 2.3 Breathing circuits
 - 2.4 Vaporizers
 - 2.5 Reservoir bag and flow meters
 - 2.6 Expiratory and inspiratory valves
 - 2.7 Safety devices
3. **Gas supply**
 - 3.1 Central supply of oxygen and pressure
 - 3.2 Central supply of other gases and pressure
 - 3.3 Cylinder supply of oxygen and other gases and pressure
4. **Basics of Respiratory Physiology**

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.1 Respiratory cycle
- 4.2 Tidal volume
- 4.3 Minute volume
- 4.4 FRC (Functional Residual Capacity)
- 5. Basics of Cardiovascular Physiology**
 - 5.1 Cardiac cycle
 - 5.2 Heart rate
 - 5.3 Stroke volume
 - 5.4 Cardiac output
 - 5.5 Blood pressure
- 6. Preanesthetic Assessment**
 - 6.1 Anaesthetic plan
 - 6.2 Fasting
 - 6.3 Premedication
- 7. Intravenous Fluids**
 - 7.1 Types
 - 7.2 Requirements
- 8. General Anesthesia and Anesthetic Agents**
 - 8.1 Basic equipments for general anesthesia
 - 8.2 Drugs used for premedication
 - 8.3 Analgesic agents: opioids and non-opioids
 - 8.4 Induction agents
 - 8.5 Inhalation agents
 - 8.6 Muscle relaxants
 - 8.7 Reversal agents for neuromuscular blockade
- 9. Regional Anesthesia**
 - 9.1 Definition
 - 9.2 Types
 - 9.3 Local anesthetic agents and adjuncts
- 10. Spinal Anesthesia**
 - 10.1 Definition
 - 10.2 Indication and contraindication
 - 10.3 Different types of local anesthetics and needle
 - 10.4 Complications and management
- 11. Patient Monitoring Equipments**
 - 11.1 Non invasive blood pressure
 - 11.2 Pulse Oximeter
 - 11.3 ECG
- 12. Basics of Emergency Drugs**
 - 12.1 Atropine
 - 12.2 Adrenaline
 - 12.3 Mephenteramine (Termin)
 - 12.4 Xylocard
- 13. Basic and Advanced Airway Management**
 - 13.1 Airway obstruction and signs of airway obstruction
 - 13.2 Airway devices and application
 - 13.3 Laryngoscope and Laryngoscopy
 - 13.4 Complications of endotracheal intubation
 - 13.5 Endotracheal intubation

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 13.6 Types of Endotracheal tubes
13.7 Sizes of adult and paediatric endotracheal tubes
- 14. Cardiopulmonary Resuscitation**
14.1 Basic Life Support
14.2 Advanced Life Support
14.3 Advanced Trauma Life Support
14.4 ABC Resuscitation
- 15. Basics of Drug Reaction and Anaphylaxis**
15.1 Definition
15.2 Types
15.3 Severity
15.4 Management
- 16. Blood and Blood Product Transfusion**
16.1 Indications
16.2 Blood cross match and Blood bag checking
16.3 Complications
- 17. Shock**
17.1 Definition and types
17.2 Management

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)					
भाग	खण्ड	विषयबस्तु	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या × अङ्क
I	(A)	सामान्य ज्ञान (General Awareness)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	३०	१५ प्रश्न × २ अङ्क = ३०
	(B)	सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)		२०	१० प्रश्न × २ अङ्क = २०
II	-	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based -knowledge)		५०	२५ प्रश्न × २ अङ्क = ५०

प्रथम पत्रको **भाग (Part II)** सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge) को पाठ्यक्रमका एकाइबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरू सोधिने छ ।

एकाइ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
प्रश्न संख्या	2	3	2	2	1	1	1	3	1	1	1	1	2	1	1	1	1

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II) :-
सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge)

खण्ड (Section) (A) : - ५० अङ्क

- 1. Basics of Anesthesia**
 - 1.1 Definition and types of anesthesia
 - 1.2 Importance and uses of anesthesia
- 2. Anaesthesia Machines**
 - 2.1 Basic principles
 - 2.2 Major parts of the machine
 - 2.3 Breathing circuits
 - 2.4 Vaporizers
 - 2.5 Reservoir bag and flow meters
 - 2.6 Expiratory and inspiratory valves
 - 2.7 Safety devices
- 3. Gas supply**
 - 3.1 Central supply of oxygen and pressure
 - 3.2 Central supply of other gases and pressure
 - 3.3 Cylinder supply of oxygen and other gases and pressure
- 4. Basics of Respiratory Physiology**
 - 4.1 Respiratory cycle
 - 4.2 Tidal volume
 - 4.3 Minute volume
 - 4.4 FRC (Functional Residual Capacity)
- 5. Basics of Cardiovascular Physiology**
 - 5.1 Cardiac cycle
 - 5.2 Heart rate
 - 5.3 Stroke volume
 - 5.4 Cardiac output
 - 5.5 Blood pressure
- 6. Preanesthetic Assessment**
 - 6.1 Anaesthetic plan
 - 6.2 Fasting
 - 6.3 Premedication
- 7. Intravenous Fluids**
 - 7.1 Types
 - 7.2 Requirements
- 8. General Anesthesia and Anesthetic Agents**
 - 8.1 Basic equipments for general anesthesia
 - 8.2 Drugs used for premedication
 - 8.3 Analgesic agents: opioids and non-opioids
 - 8.4 Induction agents
 - 8.5 Inhalation agents

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 8.6 Muscle relaxants
- 8.7 Reversal agents for neuromuscular blockade

खण्ड (Section) (B) :- ५० अङ्क

- 9. Regional Anesthesia**
 - 9.1 Definition
 - 9.2 Types
 - 9.3 Local anesthetic agents and adjuncts
- 10. Spinal Anesthesia**
 - 10.1 Definition
 - 10.2 Indication and contraindication
 - 10.3 Different types of local anesthetics and needle
 - 10.4 Complications and management
- 11. Patient Monitoring Equipments**
 - 11.1 Non invasive blood pressure
 - 11.2 Pulse Oximeter
 - 11.3 ECG
- 12. Basics of Emergency Drugs**
 - 12.1 Atropine
 - 12.2 Adrenaline
 - 12.3 Mephenteramine (Termin)
 - 12.4 Xylocard
- 13. Basic and Advanced Airway Management**
 - 13.1 Airway obstruction and signs of airway obstruction
 - 13.2 Airway devices and application
 - 13.3 Laryngoscope and Laryngoscopy
 - 13.4 Complications of endotracheal intubation
 - 13.5 Endotracheal intubation
 - 13.6 Types of Endotracheal tubes
 - 13.7 Sizes of adult and paediatric endotracheal tubes
- 14. Cardiopulmonary Resuscitation**
 - 14.1 Basic Life Support
 - 14.2 Advanced Life Support
 - 14.3 Advanced Trauma Life Support
 - 14.4 ABC Resuscitation
- 15. Basics of Drug Reaction and Anaphylaxis**
 - 15.1 Definition
 - 15.2 Types
 - 15.3 Severity
 - 15.4 Management
- 16. Blood and Blood Product Transfusion**
 - 16.1 Indications

लोक सेवा आयोग
नेपाल स्वास्थ्य सेवा, विविध समूह, सहायक पाँचौं तह, एनेस्थेसिया सहायक पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 16.2 Blood cross match and Blood bag checking
16.3 Complications

17. Shock

- 17.1 Definition and types
17.2 Management

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
पत्र	विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based-Knowledge)	(A)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०
		(B)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०